

FUNDACJA
Instytut Pomorski Archiwum
ul. W. Gąsiora 2, tel. 85-42-166
87-100 TORUŃ

Zeszyt nr 2001
A. Roj.

Przygotowanie książki do
digitalizacji B. Roj 2014

2014.09.15
2014.09.15



02-548 4/ie

LWP

KW Eg III k.

44
5032003

pTK. **BIBROWSKA Ludwika**

mgr filozofii

V 19 - 1945

1946 - 1954

Koza Gmina III k.

Wystawy list 1 II 2002.

2.295 /usk

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 2295 /usk

BIBROŃSKA Ludwika

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓ oryg.

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja ✓

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓ 16

VI. Fotografie ✓ ksero

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2 tel. 55-221-186

T. 2295/USK

Nazwa względnie stempel Archiwum

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

41
BIBROYSKA Ludzika

(nazwa zespołu, zbioru, kolekcji i sygnatura akt.)

Lp.	Nazwisko i imię korzystającego	Temat pracy (ewent. cel wykorzystania)	Data korzystania
1	Bojarska A	Zasobowe, usłupne oprac. temat:	27 VI 2007
2	Rojek Barbara	Przygotowanie teczki do digitalizacji	27. III. 2014.
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

I Relacja

- Biogram opracowany przez A. Żurawską, Warszawa 2003, mps, kopia, k. 2, s. 1-2
- Biogram opracowany przez A. Rojewską, Toruń, mps, kopia, k. 2, s. 3-4



Ih-1

Notatka dotyczy Ludwiki Bibrowskiej, pułkownika w stanie spoczynku –
zastępcy dowódcy Samodzielnego Batalionu Kobięcego im. Emilii Plater
(1910 – 2003).

Ludwika Bibrowska ur. 14 listopada 1910 r. w Łodzi. Pochodziła z niezamożnej rodziny mieszczańskiej, ojciec pracował w handlu, zaś matka wychowywała dzieci. Holocaust spowodował zagładę całej jej rodziny. Szkołę podstawową i średnią ukończyła w Łodzi w 1929 r. i w tym samym roku wstąpiła na Uniwersytet Warszawski – wydział historii. W 1934r. wyszła za mąż. Studia ukończyła w 1936 r. uzyskując stopień magistra historii.

Już podczas studiów wykazywała ogromną wrażliwość na krzywdę ludzką i sprawiedliwość społeczną. Tego rodzaju odczucia społeczne skłoniły ją do związania się z ruchem lewicowym, a zwłaszcza ze studencką organizacją OMS „Życie” i następnie z Komunistycznym Związkiem Młodzieży Polskiej (KZMP). Z tych powodów po ukończeniu studiów miała trudności w uzyskaniu pracy w szkolnictwie państwowym. Za działalność komunistyczną w 1938 r. została aresztowana i osadzona w więzieniu; do rozprawy nie doszło na skutek wybuchu wojny w 1939 r. W tym samym roku, w listopadzie, wyjechała do Białegostoku, a następnie do Lwowa, gdzie pracowała w szkole jako bibliotekarka.

W związku z wojną niemiecko-radziecką w czerwcu 1941 r. ewakuowała się do Związku Radzieckiego – do Gruzji. W Tybilisi spotkała się z mężem Zdzisławem, który przebywał tam na praktyce kończąc studia politechniczne. Ona zaś podjęła tam pracę jako laborantka. Oboje w tym czasie przeżyli ciężki głód wojenny dotyczący zwłaszcza cudzoziemców.

W maju 1943 r. wstąpiła ochotniczo wraz z mężem do 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki w Sielcach nad Oką.

Należała do pierwszych pięciu kobiet – dziewcząt, które również przybywały tam jako ochotniczki. Ta grupa dziewcząt stała się załóżką Samodzielnego Batalionu Kobięcego im. Emilii Plater, do którego coraz liczniej zaczęły przybywać młode dziewczęta głównie z dalekiej Syberii lub Kazachstanu. Pochodziły z zesłanych tam w latach 1940-1941 rodzin polskich z Kresów Wschodnich.

Pułkownik Bibrowska bogatsza wykształceniem i doświadczeniem życiowym znalazła się w kierownictwie Batalionu Kobięcego i po stosownym przeszkoleniu została zastępcą dowódcy do spraw oświatowo-politycznych. Miała do tego jako historyk odpowiednie kwalifikacje i pozytywne cechy charakterologiczne. Umiała też – co nie mniej ważne – znaleźć prawdziwie opiekuńcze podejście do tych młodych dziewcząt, uprzednio tak ciężko doświadczonych w więzieniach i na zesłaniu. Przekazywała im w swych pogadankach podstawowe tematy z historii Polski oraz elementy wiedzy o stosunkach społecznych. Na zajęciach z uwagą wsłuchiwała się ze zrozumieniem w wypowiedzi dziewcząt, które nie ukrywały wrogości do Związku Radzieckiego. Stawiały ostre pytania, żądając odpowiedzi czy Związek Radziecki nie uczyni z Polski XVII Republiki .

W pracy oświatowej L. Bibrowska nigdy nie manifestowała swych przekonań komunistycznych. Tak więc my podwładni szeregowi-żołnierze nie znaleźmy jej rodowodu politycznego.

Na uwagę zasługuje fakt, że Lunia – bo tak ją powszechnie nazywano – była nie tylko zwierzchnikiem, ale też opiekunką, przyjaciółką i często powierniczką. Trudy codziennej służby wojennej stawały się lżejsze dzięki takim jak pułkownik Bibrowska dowódcom. Przez cały czas szkolenia w Sielcach i bardzo trudnego marszu do Ojczyzny, a w końcu ciężkiej służby pod koniec wojny na prawobrzeżnej Warszawie – Pradze, a później już w wyzwolonej Warszawie, aż do chwili rozwiązania Batalionu zawsze była ze swymi dziewczętami.

Z wieloma z nich w okresie powojennym aż do ostatnich dni utrzymywała serdeczne kontakty. Interesowała się losami ich rodzin, przeżywała ich sukcesy i porażki życiowe.

I/1-2

Zaraz po wyzwoleniu lewobrzeżnej Warszawy 17 stycznia 1945 r. zachęcała żołnierzy Batalionu do uzupełniania i kontynuowania nauki, mimo pełnienia przez nie ciężkiej i niebezpiecznej służby patrolowo-wartowniczej w martwej Warszawie. Niektóre z nas podjęły naukę w gimnazjum przy ul. Polnej.

Po ukończeniu działań wojennych Ludwika Bibrowska, będąc jeszcze w wojsku, była delegowana do różnych odpowiedzialnych funkcji wojskowych: do organizowania Misji Repatriacyjnej w Berlinie (1945 – wrzesień 1946), do Korpusu Kadetów na stanowisko dyrektora dydaktyczno-pedagogicznego (1946 – 1953) oraz do Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych, kontrolującej zachowanie rozejmu w Korei (1953 – 1954).

We wrześniu 1954 r. została zdemobilizowana na własną prośbę umotywowaną zamiarem podjęcia pracy zgodnie ze swymi kwalifikacjami historyka.

Została zatrudniona w Ministerstwie Oświaty na stanowisku wicedyrektora departamentu kształcenia kadr.

Korzystając z przysługującego jej prawa do wcześniejszej emerytury wojskowej podjęła taką decyzję w 1968 r..

Pułkownik Ludwika Bibrowska zmarła 5 marca 2003 r.. Pogrzeb był choć skromny ale uroczysty. Za życia wyrażała życzenie aby nad jej trumną nie było oficjalnych przemówień pożegnalnych czy honorów wojskowych. W pogrzebie licznie uczestniczyły Platerówki, grono przyjaciół a także jej wychowankowie z Korpusu Kadetów. Jeden z nich ze wzruszeniem wspominał, jak troskliwie i wręcz po matczynemu traktowała ich. Platerówki w domu pogrzebowym zaciągnęły z byłymi kadetami wartę przy jej trumnie, a nad grobem pożegnały ją krótkimi serdecznymi słowami Ady Żurawskiej.

Przedstawiając powyższe dane mam niejako potrzebę uzupełnienia ich o znaczące – moim zdaniem – wypowiedzi pułkownik Bibrowskiej.

Z moich z nią szczerych rozmów wynikało, że z biegiem lat, doznanych doświadczeń życiowych oraz nagromadzonej wiedzy o przemianach politycznych, ogarniały ją rozczarowania i gorzkie przemyślenia. Zdecydowanie z bólem uświadomiła sobie jak jej ideały lewicowe zostały dalece w praktyce wypaczone przez system stalinowski, który spowodował tyle szkód i ludzkich krzywd.

Niniejszą notatkę sporządziłam w oparciu o życiorys L. Bibrowskiej, wypowiedzi żołnierzy Batalionu Kobiecego, książkę Stanisławy Drzewieckiej „Szłyśmy znad Oki”, o własne wspomnienia a także na podstawie kilku letniej bliskiej współpracy społecznej na rzecz kombatantek WP.

Adela Żurawska
Przewodnicząca Zespołu
Kombatantek WP.

IVh-114 10 IV 2003r.

(1910-2003)

Ludwika Bibrowska, pułkownik w stanie spoczynku, żołnierz I Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, zastępca dowódcy Batalionu Kobiecego im. E. Plater, zmarła 5 marca 2003r. w Warszawie. Urodziła się 14 listopada 1910r. w Łodzi. Holocaust spowodował zagładę całej jej rodziny. Szkołę podstawową i średnią ukończyła w Łodzi w 1929r. i w tym samym roku wstąpiła na Uniwersytet Warszawski – wydział historii. (W 1934r. wyszła za mąż). Studia ukończyła w 1936r. uzyskując stopień magistra historii. Już podczas studiów wykazywała ogromną wrażliwość na krzywdę ludzką i sprawiedliwość społeczną. Tego rodzaju odczucia społeczne skłoniły ją do związania się z ruchem lewicowym, a zwłaszcza ze studencką organizacją OMS „Życie” i następnie Komunistycznym Związkiem Młodzieży Polskiej (KZMP). Za działalność komunistyczną w 1938 r. została aresztowana i osadzona w więzieniu; do rozprawy nie doszło na skutek wybuchu wojny w 1939r. W tym samym roku, w listopadzie wyjechała do Białegostoku, a następnie do Lwowa gdzie pracowała jako bibliotekarka.

W związku z wojną niemiecko-radziecką w czerwcu 1941r. ewakuowała się do Związku Radzieckiego – do Gruzji. W Tybilisi spotkała się z mężem Zdzisławem, który przebywał tam na praktyce kończąc studia politechniczne. Ona zaś podjęła pracę jako laborantka. Oboje w tym czasie przeżyli ciężki głód wojenny dotyczący zwłaszcza cudzoziemców. W maju 1943r. wstąpiła ochotniczo wraz z mężem do 1 Dywizji Piechoty im. T. Kościuszki w Sielcach nad Oką. Należała do pierwszych pięciu kobiet-dziewcząt, które tam również przybyły jako ochotniczki. Ta grupa dziewcząt stała się załóżkiem Samodzielnego Batalionu Kobiecego im. E. Plater, do którego coraz liczniej zaczęły przybywać młode dziewczęta głównie z dalekiej Syberii lub Kazachstanu. Pochodziły z zesłanych tam w latach 1940-1941 rodzin polskich z polskich Kresów Wschodnich. Bibrowska bogatsza wykształceniem i doświadczeniem życiowym znalazła się w kierownictwie Batalionu Kobiecego i po stosownym przeszkoleniu została zastępcą dowódcy do spraw oświatowo-politycznych. Miała do tego jako historyk odpowiednie kwalifikacje i pozytywne cechy charakterologiczne. Umiała też – co nie mniej ważne – znaleźć prawdziwe opiekuńcze podejście do tych młodych dziewcząt, uprzednio tak ciężko doświadczonych na zesłaniu. Przekazywała im w swych pogadankach podstawowe tematy z historii oraz elementy wiedzy o stosunkach społecznych. Na zajęciach z uwagą wsłuchiwała się ze zrozumieniem w wypowiedzi dziewcząt, które nie ukrywały wrogości do Związku Radzieckiego. Stawiały często ostre pytania, żądając odpowiedzi czy Związek Radziecki nie uczyni z Polski XVII Republiki. W pracy oświatowej L. Bibrowska nigdy nie manifestowała swych przekonań komunistycznych. Lunia – bo tak ją powszechnie nazywano – była nie tylko

zwierzchnikiem, ale też opiekunką, przyjaciółką i często powierniczką. Przez cały czas szkolenia w Sielcach i bardzo trudnego marszu do Ojczyzny, a w końcu ciężkiej służby pod koniec wojny na lewobrzeżnej Warszawie-Pradze, a później już w wyzwolonej Warszawie, aż do chwili rozwiązania Batalionu, zawsze była ze swoimi dziewczętami.

Zaraz po wyzwoleniu lewobrzeżnej Warszawy 17 stycznia 1945r. zachęcała żołnierzy Batalionu do uzupełnienia i kontynuowania nauki, mimo pełnienia przez nie ciężkiej i niebezpiecznej służby patrolowo-wartowniczej w martwej Warszawie.

Po zakończeniu działań wojennych L. Bibrowska, będąc jeszcze w wojsku, była delegowana do różnych odpowiedzialnych funkcji wojskowych: do organizowania Misji Repatriacyjnej w Berlinie (1945- wrzesień 1946), do Korpusu Kadetów na stanowisko dyrektora dydaktyczno-pedagogicznego (1946-1953) oraz do Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych, kontrolującej zachowanie rozejmu w Korei (1953-1954). We wrześniu 1954r. została na własną prośbę umotywowaną zamiarem podjęcia pracy zgodnie ze swoimi kwalifikacjami historyka. Została zatrudniona w Ministerstwie Oświaty na stanowisku wicedyrektora departamentu kształcenia kadr. Korzystając z przysługującego jej prawa do wcześniejszej emerytury wojskowej, podjęła taką decyzję w 1968r. Za życia wyrażała życzenie aby pogrzeb był skromny, bez przemówień pożegnalnych czy honorów wojskowych. Z biegiem lat uświadomiła sobie jak jej ideały lewicowe zostały dalece w praktyce wypaczone. Pułkownik L. Bibrowską żegnały Platerówki z A. Żurawską, grono przyjaciół, a także jej wychowankowie z Korpusu Kadetów.

Anna Rojewska

I/2 Dokumenty

- karta pocztowa polowej z dn. 19 IX 1944, oryg. rleps, k.1., s.1-2
- karta pocztowa polowej z dn. 20.05.1945 Kijów, mps, rleps, oryg. j. ros., j. pol., k.1., s.3-4



CENA 80 GROSZY

H. Paw

Ludmika Bibrowska

02-548 Warszawa

ulica Olesin'ska

11/13 m 2



P.P.T. 11. IV. 72. 5.000.000

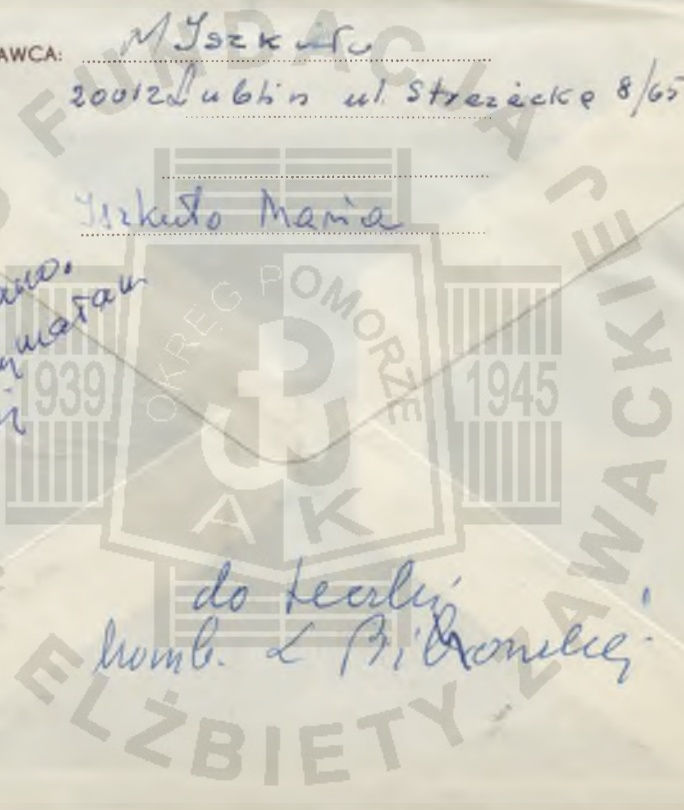
NADAWCA:

M. Jzku
20012 Lubin ul. Strzelecka 8/65

Jzku Maia

Audie bez popawo.
ale nie okazywa
popawo

do Leclij
homb. L. P. Bronicij







V-21-1/2
Czajkowska, M. p. 38506

Kochana Maria,
 H. Sieradzka, OGRODZI, MIECZEM
 daruję Ci, jako pamiątkę, ten
 mój portret z napisem: "M. p. 38506".
 ciekawi mnie bardzo jak sobie
 się powiodła i co sobie o nim
 myślisz. Proszę Ci bardzo powiedzieć
 ja Ci nieporozumienia odczytać.
 Piszę Ci w nadziei, że dostaniesz
 wkrótce ten portret i że Ci się
 spodoba. Bardzo Ci pozdrawiam
 zdrowie. Ucałuję Ci rączki i
 p. chętnie; mocno, mocno
 Bopka, My miłośnikom i
 N. bly podmiejskiej bardzo ładny pokój ma.

Solona poeta 38533
 Kwiecień, Maria
 Polno. p. 38506
 Czajkowska, M.

I/3 Inne materiały dokumentacyjne

- Kwestionariusz Kółka Kombatantek I i II Armii WP przy Zarządzie Warszawskim Ligi Kobiet, 1988, mps, rleps, oryg., k.d.s. 1-2
- Ankieta personalna, mps, rleps, oryg., k.d.s. 3-4



2295

Wa/17 I/3-1

KOŁO KOMBATANTEK I i II ARMII WP
przy Zarządzie Warszawskim Ligi Kobiet

KWESTIONARIUSZ

Imię i nazwisko Ludwika BIBROWSKA		ewent. pseudonim	
Imiona rodziców Szymon , Dorota		Bibrowska nazwisko panińskie	
Miejsce urodzenia (miejscowość, wojew.) Łódź		14.XI.1910 data urodzenia	
Adres: 02-548-Warszawa, ul. Olesińska 11/13 m 2		45 59 21 tel. Nr	
Miejsce pracy (ewent. rodzaj renty, emerytury) emerytka wojskowa od 1968r. rencyjstka		85 800,- zł ogółem tel. służb.	
(miejscowość) PRL - 35 lat (nazwa zakładu pracy)		(stanowisko)	
Przynależność partyjna: PZPR		wyższe , mgr filozofii Wykształcenie (ogólne, specjalne)	
Przynależność do organizacji społecznych: ZBOWiD Inne organizacje Koło Kombatantek Klub Kosciuszka Zespół Kobiet Kombat. II Wojny Świat. Liga Kobiet		Pełniona funkcja pry. Zarządu ostonek	
Służba wojskowa od V 1943 do IX 1954		Obecny stopień wojskowy ppłk.	
Nazwa jednostki wojskowej: Bat. AOOlecy		plk. 1984r	
1. od 1943 do 1945		funkcja . z-ca d/p pol. wych.	
2. Misja Repatr. Berlin 1945 do 1946		funkcja . czł. Misji	
3. Gł. Zarz. Pol: WP od 1946 do 1947		funkcja . instruktor	
4. Korpus Kadetów od 1947 do 1953		funkcja . dyr. naukowy	
5. Kom. Państw. Neutr. Korea 1953 do 1954		funkcja . czł. Misji	
wraz ze swoją jednostką , tj walka o Pragę i Warszawę			
Udział w walkach: (wymieniń miejscowości lub operacje wojenne)			
nie			
Czy była ranna lub kontuzjowana (gdzie i kiedy):			
Dokumenty potwierdzające przebieg służby wojskowej:			
legitymacja oficera rezerwy WKR Warszawa		(przez kogo wydany)	
(rodzaj dokumentu)		(przez kogo wydany)	

I/3-2

Posiadane odznaczenia wojskowe i cywilne:

1. Rodzaj odznaczenia	2. Data nadania	3. Za jakie zasługi
Srebrny Krzyż Zasługi	5.VI.1945	
Krzyż Grunwaldu III kl.	15.X.1945	
Krzyż Walecznych	2.XI.1945	
Złoty Krzyż Zasługi	12.IV.1948	
Krzyż Waw. Orderu Odrodzenia Polski	8.XI.1963	
<i>i inne odznaczenia.</i>		

Dodatkowe dane o udziale w walkach, pracy społecznej i inne:

Od 1943 roku Kol. Bibrowska Ludwika służy w szeregach Ludowego Wojska Polskiego pełniąc trudną i odpowiedzialną funkcję oficera polityczno-oświatowego, później polityczno-wychowawczego. W swojej służbie przechodzi od szczebla kompanii przez szczebel batalionu wreszcie po wyzwoleniu jako dyrektor naukowy Korpusu Kadetów szkoli i wychowuje młodą kadre przyszłych oficerów. W między czasie w latach 1945-1946 pełni odpowiedzialne funkcje w Komisji Repatriacyjnej w Berlinie a w latach 1953-1954 w Komisji Państw Neutralnych w Korei. Jest członkiem PZPR- Jest również członkiem Koła Kombatantów I i II Armii WP.

Adnotacje Zarządu Koła:

Data wypełnienia kwestionariusza: Warszawa, dnia styczeń 1981 19..... roku.

lutego 1988 r.

Ludwika Bibrowska

L26

I/3-3

ANKIETA PERSONALNA

18/95

1. Nazwisko i imię *Bibrowska Ludwika*
2. Imiona rodziców *Dorothea i Szymon*
3. Nazwisko panieńskie *Bibrowska*
4. Data i miejsce urodzenia *14/XI 1910 Łódź*
5. Aktualno miejsce zamieszkania *Dzi. 548 Warszawa*
ulica, nr domu, miejscowość
Oleszńska 11/13 m 2
kod pocztowy, województwo
6. Posiadany stopień wojskowy *ATR*
7. Stan rodzinny /~~mężatka~~, ~~panna~~, ~~wdowa~~ itp/
8. Wykształcenie - tytuł naukowy *wyższe, woj. płozyni w zakresie historii*
9. Opisać przebieg służby wojskowej, datę powołania, datę zwolnienia, zajmowane funkcje w czasie działań wojennych, pełne nazwy jednostek wojskowych *ostałam do wojska ochotniczo w Berlinie 1943, zwolniona zostałam we wrześniu 1954 r. Służbę rozpoczęłam w Sam. Batalionie Kobiecym im. F. Plekser. W październiku 1945 zostałam przesunięta do Berlina do Polskiej Miśi. Republikańskiej. Po powrocie powierzono mi funkcję kierownika nauki w Korpusie Kadetów. W lipcu 1953 m. zostawałam wysłana do Korei do Pol. Miśi. Państw. Demokracji. Po powrocie we wrześniu 1954 r. zdecydowałam się*
10. Opisać pracę zawodową od 1939 do chwili obecnej, własne gospodarstwo, zajmowane funkcje *pracowałam u kolejarzy. Początkowo udzielałam korepetycji, a potem w szkole podstawowej jako nauczycielka*
11. Podać funkcje w pracy społecznej po zwolnieniu z wojska do chwili obecnej

W batalionie kobiecym powierzone mi funkcje i obywatel, a następnie 2-cy dykt. wycho-
wawczych

12. Wymienić ważniejsze posiadane odznaczenia państwowe i wojskowe
Kopie Opieralski, Odeski, Odrodzenia, Polski, Książki Główny, III kl.
Kopie Walecznych, Złoty Krzyż Zasługi

13. Podać wysokość posiadanej emerytury-renty inwalidzkiej, renty
wyjątkowej 16.000 emerytura wojskowa

14. Podać warunki mieszkaniowe, socjalno bytowe ilość izb 3
warunki dobre

15. Jeśli Koleżanka posiada ciekawe wydarzenia z okresu wojny w czasie
walk lub w okresie utrwalania władzy ludowej-krótko opisać -
można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety

16. Czy koleżanka pragnie wziąć udział w III Zlocie Platerówek gdyby
był zorganizowany z okazji 40 lecia PKWN w czerwcu lub wrześniu
1984 r. tak

17. Napisać inne uwagi warte uwzględnienia w planowanym wydawnictwie
albumowym o Platerówkach - można dołączyć oddzielną relację jako
załącznik do ankiety

18. Ilość dzieci ich imiona nazwiska jakie posiadają zawody, co robią
zajmowane funkcje w zakładach pracy i instytucjach - można dołą-
czyć oddzielną relację do ankiety.
nie posiadam dzieci

U w a g a : do ankiety dołączyć zdjęcia o wymiarach

.....
podpis wypełniającego
ankietę

II Materiały uzupełniające relację

- Nekrolog, 2003, mps, kopia, k.1, s.1
- Wspomnienie - Ludwika Piłbrowska zastępcę dowódcy Samodzielnego Batalionu Kobiecego im. E. Piłater, "Polsce! Wierzę" 2003/6, mps, kopia, k.1, s.2



pułkownik w st. spocz.
Ludwika Bibrowska

historyk

zmarła dnia 5 marca 2003 roku w Warszawie.

Żołnierz I Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki,
zastępca dowódcy Batalionu Kobiecego im. Emilii Plater.

Była dla dziewcząt nie tylko wychowawcą,
ale i oparciem moralnym, Przyjaciółką i powiernicą.

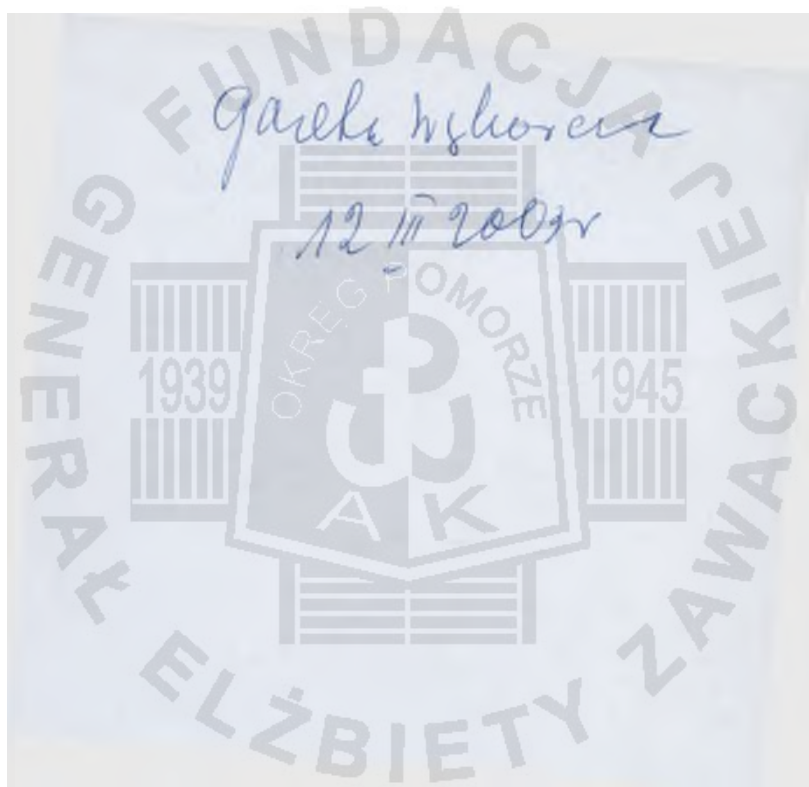
Setki młodych dziewcząt - żołnierzy Batalionu, sybiraczek
troskliwie doprowadziła do ojczyzny.

Całe życie wykazywała ogromną wrażliwość na krzywdę ludzką
i sprawiedliwość społeczną. Powojennymi losami swoich dziewcząt
interesowała się do ostatniej chwili.

Pozostanie w naszej pamięci jako wybitna osobowość
niepospolitej dobroci i ofiarności.

Pogrzeb odbędzie się na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach
w dniu 13 marca 2003 roku o godzinie 13.30

Platerówki z całego kraju



J.../ASK

II-25

Polsce Wierni 2003/6, s. 27

POLSCIE WIERNI

LUDWIKA BIBROWSKA

**zastępca dowódcy Samodzielnego Batalionu
Kobiecego im. Emilii Plater**

Ludwika Bibrowska, plk w st. spocz. (1910-2003) zmarła 5 marca. Pochodziła z niezamożnej rodziny mieszczańskiej, miała liczne rodzeństwo. Tę całą liczną rodzinę straciła podczas wojny. Szkołę podstawową i średnią skończyła w Łodzi, zaś studia wyższe na wydziale historii na Uniwersytecie Warszawskim w roku 1936. Już podczas studiów wykazywała ogromną wrażliwość na krzywdę ludzką i sprawiedliwość społeczną. Związała się z ruchem lewicowym studenckiej organizacji OMS "Życie", a później z Komunistycznym Związkiem Młodzieży Polskiej. Z tego powodu została osadzona w więzieniu w roku 1938; do rozprawy nie doszło na skutek wybuchu wojny. Druga wojna światowa rzuciła ją w głąb Związku Radzieckiego. W maju 1943 r. wstąpiła ochotniczo do 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki w Sielcach nad Oką.

Należała do pięciu pierwszych kobiet, które również przybyły tam jako ochotniczki. Ta grupka kobiet i dziewcząt stała się załogiem Samodzielnego Batalionu Kobiecego im. Emilii Plater, do którego coraz liczniej zaczęły przybywać młode kobiety i dziewczęta, głównie z dalekiej Syberii lub Kazachstanu. Pochodziły z zesłanych tam w latach 1940-1941 rodzin polskich z Kresów Wschodnich. Lunia - bo tak ją powszechnie nazywano - jako bogatsza wykształceniem i doświadczeniem życiowym - znalazła się od początku

w kierownictwie Batalionu Kobiecego i po przeszkoleniu została zastępcą dowódcy do spraw oświatowo-politycznych. Miała do tego jako historyk odpowiednie kwalifikacje i umiała też - co nie mniej ważne - znaleźć prawdziwie opiekuńcze podejście do tych młodych dziewcząt, tak ciężko doświadczonych warunkami życia na zesłaniu. Przekazywała im w swych pogadankach podstawowe tematy z historii Polski oraz elementy wiedzy o stosunkach społecznych. Była nie tylko zwierzchnikiem, była też opiekunką, przyjaciółką i często powiernicą. Trudy codziennej służby wojennej stawały się lżejsze dzięki takim, jak Lunia, dowódcom. Przez cały czas szkolenia w Sielcach i bardzo trudnego marszu do kraju, a w końcu ciężkiej służby pod koniec wojny w prawobrzeżnej Warszawie-Pradze, a później już w wyzwolonej Warszawie, aż do chwili rozwiązania Batalionu, zawsze była ze swymi dziewczętami. Z wieloma z nich przez cały okres powojenny, aż do ostatnich swych dni utrzymywała serdeczne kontakty. Interesowała się losami ich rodzin, cieszyła się z ich sukcesów i przeżywała porażki życiowe.

Po zakończeniu wojny Ludwika Bibrowska była delegowana do różnych odpowiedzialnych funkcji wojskowych - do Polskiej Misji Repatriacyjnej w Berlinie, do Korpusu Kadetów jako dyrektor naukowy, do Polskiej Misji Nadzorczej Państw Neutralnych w Korei. Zakończyła

pracę zawodową w Ministerstwie Oświaty na stanowisku dyrektora departamentu. W roku 1968 korzystając z przysługujących uprawnień przeszła na emeryturę.

Pogrzeb był zgodnie z jej życzeniem bardzo skromny.

Uczestniczyli w nim obok licznych Platerówek także wychowankowie z Korpusu Kadetów. Jeden z nich ze wzruszeniem wspominał, jak troskliwie i wręcz po matczynemu ich traktowała.

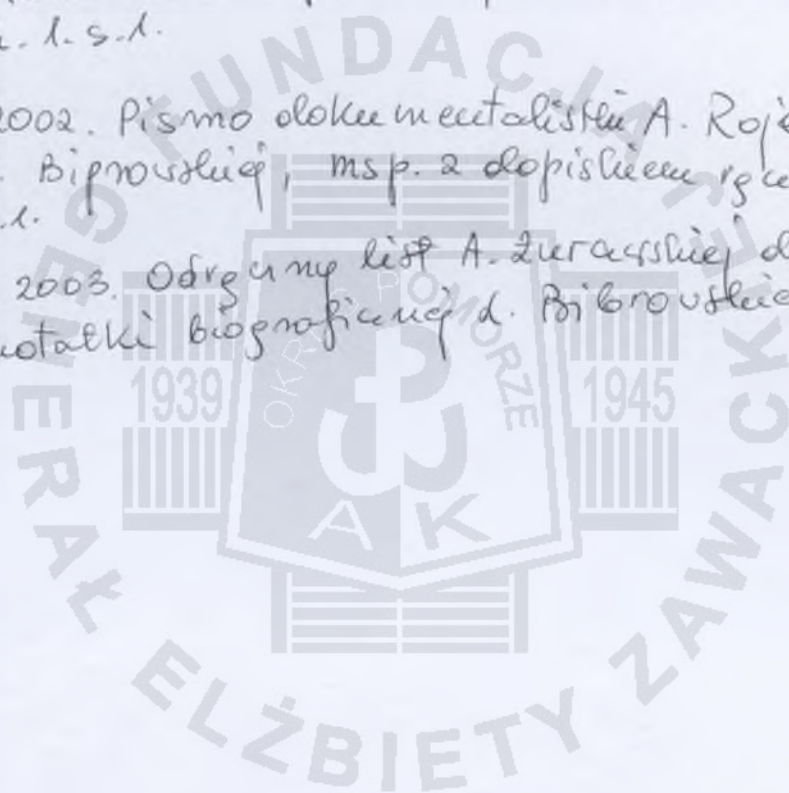
Zamiast spektakularnych oznak należnego Jej szacunku w postaci salw honorowych, orkiestry wojskowej czy obszernych przemówień, pożegnaliśmy ją krótkimi serdecznymi słowami Adeli Żurawskiej w imieniu wszystkich Platerówek. Z trudem przychodzi nam pogodzenie się z tym, że już nigdy nie skorzystamy z jej mądrych porad w naszej działalności społecznej.

Cześć Jej Pamięci!

PLATERÓWKI

IV Korespondencja

1. 17. II. 1984. list d. Biłgorzaniec do p. pułkownika (E-2.)
Rkp. k. l. s. l.
2. 29. I. 2002. Pismo dokumentalistki A. Rojewskiej do
płk. d. Biłgorzaniec, msp. z dopiskiem rękopisu. Księżyc
k. l. s. l.
3. 10. IV. 2003. Odrębny list A. Żurawskiej do Fundacji.
dot. notatki biograficznej d. Biłgorzaniec. k. l. s. l.



Szanowny Panie Pułkowniku

17/II 1984 ^{17/17}

Przepraszam za opóźnienie w wystawieniu cukiery, ale dysponowałem
ją w czasie mojej nieobecności w Warszawie.

Pomocnik byłam w Katalonii od samego początku (byłam
piątym żonikiem Katalonii) aż do rozformowania, chętnie
stęś wszelkimi informacjami, które mogłyby pomóc w sprawie
niezgodnie z planem o planach

Z Krowka

Toruń, dnia 29 I 2002r.

Pani... ptk Ludmika Piłowska
ul. Olesinska 11/13 m 2
02-538 Warszawa

167/504

Szanowna Pani,

Uprzejmie informuję, że w naszym Archiwum w dziale Wojennej Służby Kobiet została założona w 2001 roku Paniteczka osobowa o numerze inwentarza 2298/ptk, której umieściliśmy Pani relację ze służby w Wojsku Polskim. Relacja wpłynęła do Archiwum WSK za pośrednictwem Pani Ireny Królikowskiej kombatantki LWP, mieszkającej w Warszawie, która od kilku lat aktywnie współpracuje z Fundacją Archiwum Pomorskie Armii Krajowej w Toruniu.

W Archiwum WSK gromadzimy relacje kobiet- żołnierzy z terenu całej Polski z różnych formacji: AK, NSZ, PSK, BCh, LWP. Jestem dokumentalistką Archiwum WSK, zajmuję się gromadzeniem i opracowywaniem dokumentów kobiet - żołnierzy I i II Armii Wojska Polskiego. Mam wiele przyjaznych kontaktów z kombatantkami mieszkającymi w Warszawie, Wrocławiu, Zielonej Górze, także w innych miastach. Będę ogromnie wdzięczna Pani za odpowiedź. Mam prośbę o ile jest to możliwe to proszę o przysłanie swojego zdjęcia, najlepiej z okresu wojny, może być z okresu późniejszego. Proszę również o kserokopie legitymacji posiadanych odznaczeń. Zależy mi także na pozyskaniu nazwisk i adresów Pani koleżanek kombatantek, może napiszą swoje relacje, wspomnienia.

Wysyłam Pani materiały informujące o działalności Fundacji i Memoriału general Marii Wittek. W imieniu Pani Profesor Elżbiety Zawackiej - założycielki toruńskiej Fundacji, serdecznie Panią pozdrawiam, życzę wiele zdrowia z prośbą o nawiązanie kontaktu z naszym Archiwum.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Anna Rojewska

mgr Anna Rojewska

Dokumentalistka Archiwum WSK

*bardzo serdecznie proszę echaż o skróconą treść relacji, zdjęcie i kserokopie legitymacji odznaczenia KWP, ewentualne pozostałe inne dokumenty
gorąco pozdrawiam
dokumentalistka Anna Rojewska*

FUNDACJA
 "Archiwum i Muzeum Pomorskie
 Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polak
 w Toruniu"

Wpłynęło dnia: 22.05.03

L. dz. 2015/4
 2054-412/03

Załączniki: dotychczasowa korespondencja i ludzki Biblioteczki,

Referent:

10 IV 2003 r.

Proga Pamiątki!

W związku z nadaniem notatki biograficznej
 dotychczasowej korespondencji i ludzkiej Biblioteczki,
 z prośbą o nadanie jej o tej treści:

Serdecznie życzę mi
 Ade Turanska.

P.S. W kalendarium, nie ujemnie "Polce Helmi", na
 moje prośby dohomeno, sporządzenia mylnego
 wyodrębnienia: XIII rzy a nie XII

2

nr: 2295/WSK

LWP

++

BIBRONSKA Ludwika

1939

OKRĘG
AK

MORZE

1945

Nasenne karte info.

17

u tytu 1 fotografie
1 melolog.

B. Rojek 2010

T. 2295/432

T. 2295/432

ZSRK
S.N.P

Bibrowska Ludwika



BIBROWSKA Ludwika — płk rez., ur. 1910 Łódź, zam. Warszawa. Sl. wojsk.: bkob, z-ca d-cy d/s polit.-wych., Polska Misja Repatriacyjna, Korpus Kadetów — dyr. naukowy, Polska Misja Państw Neutralnych w Korei. Zdemob. 1945. Praca zawod.: nauczyciel szkolnictwa średniego i podstawowego. Krzyż Ofic. OOP, Krzyż Grunwaldu III kl., Krzyż Walcznych i in.

"Platenowski"

E Rel. 01.96

T.: 2295/WSK K. Grunz. III LWP

BIBROWSKA Ludwika

180. Bibrowska Ludwika c. Szymona, ur. 1915 r., kapitan, zastępca dowódcy batalionu kobiecego.

Rozk. pers. NWP Nr. 1006 z dnia 13.10.1945 r.

185. ... Za gorliwe i sumienne wykonywanie obowiązków służbowych.

Rozk. pers. NWP ABOKRP t. 204 s. 10

1945 r. 299 s.

(S. 64)

zob. Imienny spis oclaz. K. Grunz.
WJH sygm. IV/96/59

Z Świt. II 2001

T 2295/LSK

LWP

BIBROWSKA LUDWIKA

- oficer oświatowy

Źródło: Wójtowicz K., *Dziewczęta w rogatywkach*, s. 8,22

K.Wojt., 2004 r.

i

ZSRR/LWP

F-22.95/151
kw
płk. BIBROWSKA Ludwika

Zródło informacji:

Kwestionariusz
Ankieta personalna
Korespondencja

Złożono:

Archiwum Pomorskie A.K.
87-100 Toruń ul. W. Garbary 2

I.Wierzb/99

Ma/17

K4

T. 2295/102

ZSRR/LWP

BIBROWSKA Ludwika

Zródło informacji:

Praca Zbiorowa pod red. E. Syzdek
"Platerówki" wyd. Ossolineum 1988 r.
Wrocław str. 208

I.Wierzb/99

Na 17.

a

KU

T. 22 95/188U

ZSRR/LWP

BIBROWSKA Ludwika

Adres:

02-548 Warszawa ul. Olesińska 11/13
m. 2 tel. 45-59-21

I.Wierzb/99

Wa/17

2003

T. 2295 / USK

LWP

Bulbrowska Ludwika

kpt., koms ofi. oświat. 1 DP, 2-ce dey

leat. Kob., 2ce dey 7 sam 2mot. b. sap. (KZM P)

ul. S. Dmochowska, 94, 51-600 Wrocław 5 264

2023

№. 2295/406

LWP

chor. BIBROWSKA LUDWIKA

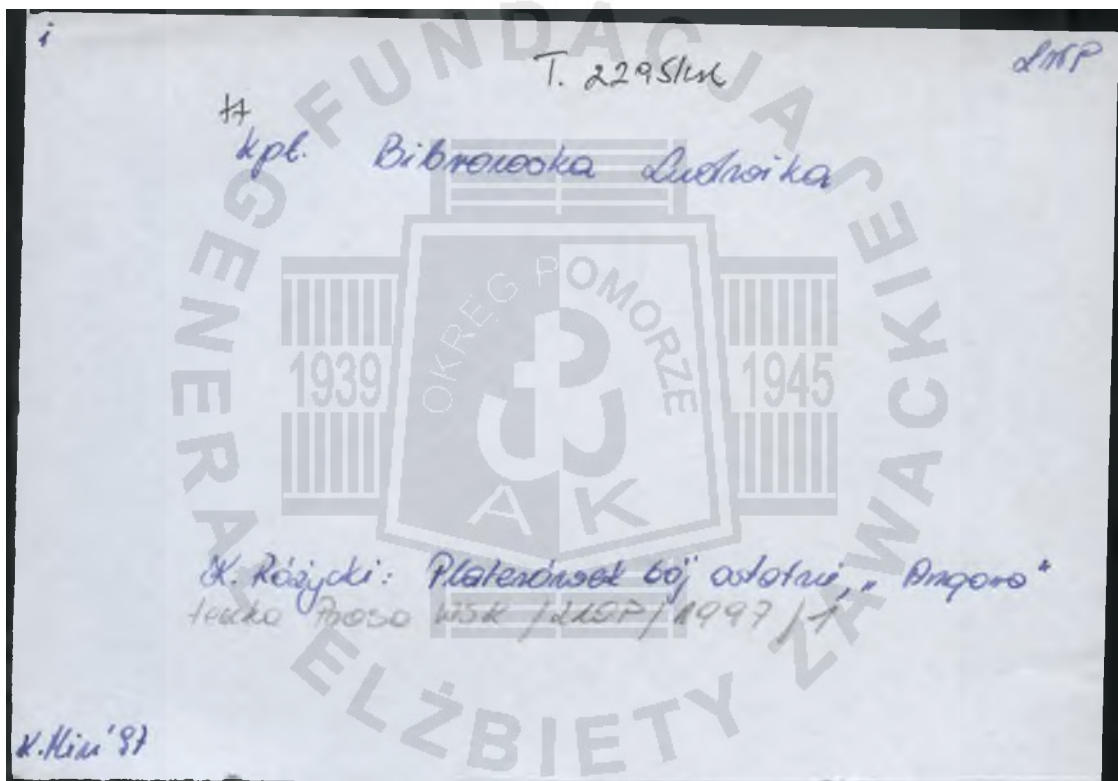
«Lunia»

Jedną z pierwszych żołnierzy Baonu Kob. im. E. Plater
I A. LWP. Pełniła funkcję instruktora propagandy
w baonie. Lubiąca przez żołnierzy-kobiet.

Przed wojną działała w organizacjach lewicowych.
W baonie współpracowała z 2-cą kl-ty d/s polit.-
-nych. (od 27.02.1943) Sztachelstko!

Relacja Sztachelstkiej Henry z d. Dziwiewickiej o woj-
-mnej służbie w I A. WP, t. tejże 1070/4SK, I 11/7.

M6r'99



T. 2295/WK

ZSRR

LWP

†† kap. BIBROWSKA Ludmiła ^{duda}

oficer pol. - wychow. ~~z~~ kobiecej plutonie zwią-
darskiego Dywizji im. T. Kościuszki LWP w Sielcach m. Okg.

Rel. Stanisławy ^{zam. Szabo} Łukasik, t. teź nr 768/WSK.

MG '98

2

T. 2295/60
Ludwika

LWP

44
BIBROWSKA LUDMIKA

Żołnierz Sam. Bat. Kob. im. E. Plater.

D-cia polit.-psychos. w plut. zwiad.

D-cia Wandy Łoziczonek z d. Żalejko.

Rel. Łoziczonek Wandy z d. Żalejko 2^o v-to Kozłomskiej
oraz list jej do J. Królikowskiej, t. tejże 842/WSK.

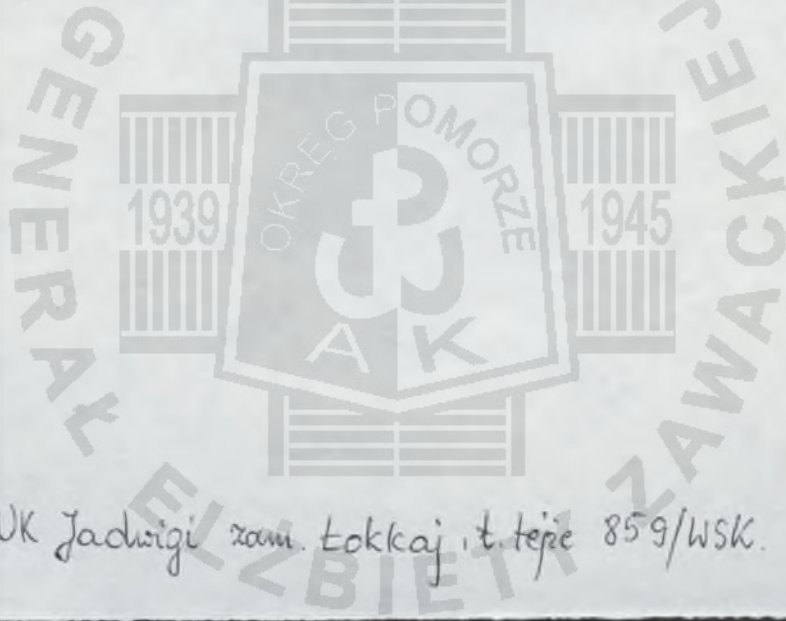
MGr '98

i

ST. 2295/WSK

LWP

kpt. BIBROWSKA *Liedwika*



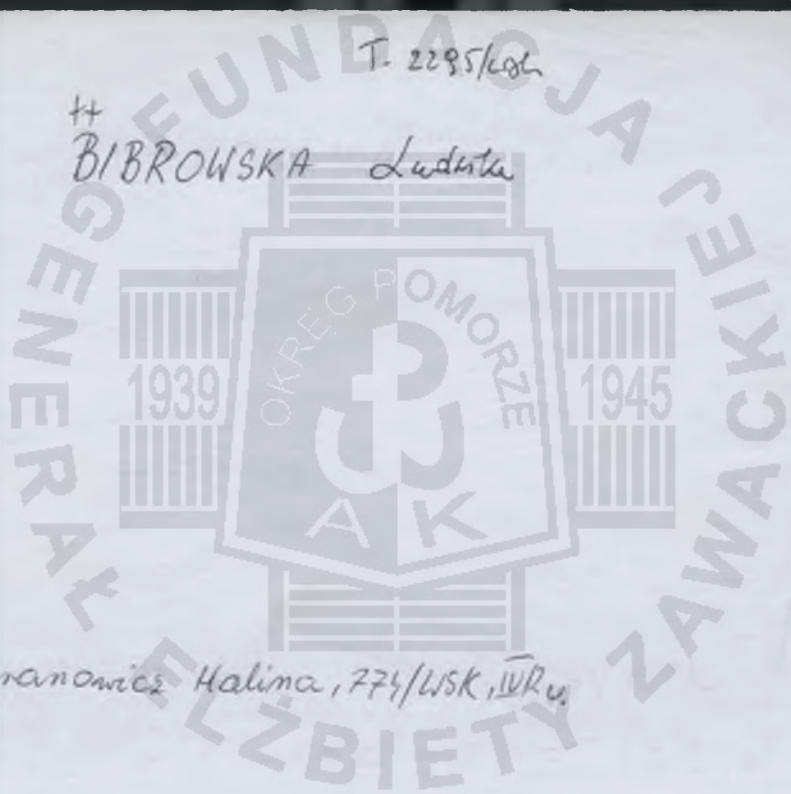
Rel. DIUK Jadwigi zam. Tokkaj, t. teje 859/WSK.

M6r'98

T. 2285/108

LWP

44
BIBROWSKA Ludmilla



T. Staranowicz Halima, 774/WSK, IV R. w.

116r '98

#2003

T. 2295/cxl

Platowice

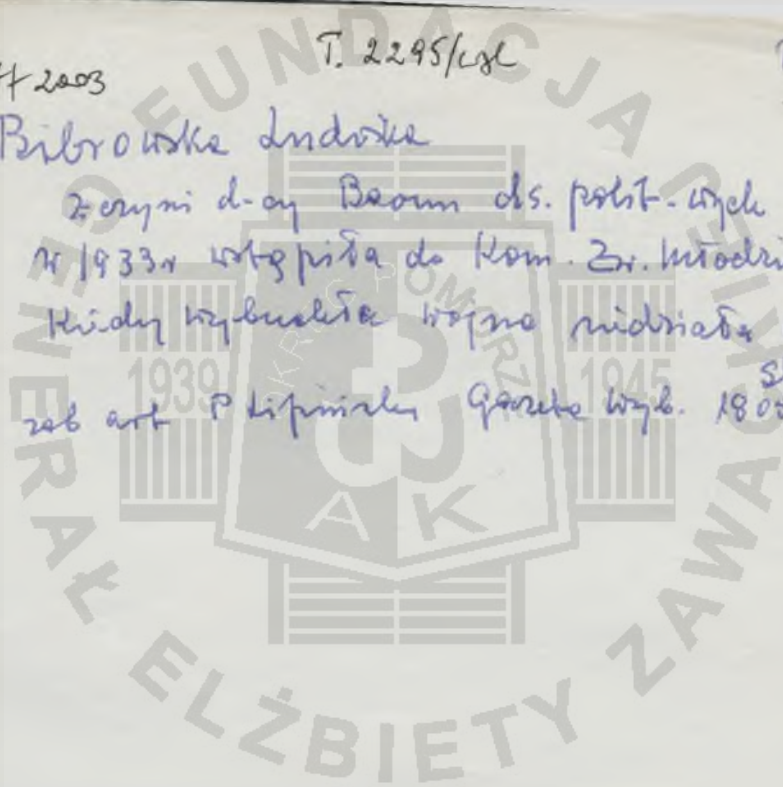
Bibrowska Ludwika

z cymi d-oy Beom obs. polst. wyle

W 1933r wstąpiła do Kom. Zi. Międzyrzecz Polkow

Wtedy wybuchła wojna niemiecka u arania

zob art P lipnielski Gazeta Wylb. 18 05 96 o 12
Sledcym



L

LWP

BIBROWSKA Ludwika
ps. "Druciki"

Pluton Tęczyński Samy Batalionu Tęczyński
ul. E. Plater

Tab. Ludomir To. 7 Drucikami od Oki do
W-wa, 1977, MON., str. 93
W-wy

W-wa 93

LWP

BIBROWSKA Lucyńska

Księżka St. Dmochowej, Śniżyca
z kad. Oli.

W-wa 1985, Ryd. II, str. 17, 20, 27, 28, 51, 79, 86,
100, 101, 102, 141, 202, 206, 207, 208, 223, 224

W. Plew. 98

LWP

BI BROWSKA Ludwika

ppłk - z-ca dy batalionu
religie u St. Brzeźnickiej
"Strajkowy z nad Oka"

1939
1945
19-va 1985, Wycl. II, str. 31-33

H T. 2295/45K
BIBROWSKA Ludwika

LUP

pulkownik w st. spocz.
Ludwika Bibrowska

historyk

zmarła dnia 5 marca 2003 roku w Warszawie.
Żołnierz I Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki,
zastępca dowódcy Batalionu Kobiecego im. Emilii Plater.
Była dla dziewcząt nie tylko wychowawcą,
ale i oparciem moralnym, Przyjaciółką i powiernicą.
Setki młodych dziewcząt - żołnierzy Batalionu, sybiraczek
troskliwie doprowadziła do ojczyzny.
Całe życie wykazywała ogromną wrażliwość na krzywdę ludzką
i sprawiedliwość społeczną. Powojennymi losami swoich dziewcząt
interesowała się do ostatniej chwili.

Pozostanie w naszej pamięci jako wybitna osobowość
niepospolitej dobroci i ofiarności.

Pogrzeb odbędzie się na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach
w dniu 13 marca 2003 roku o godzinie 13.30

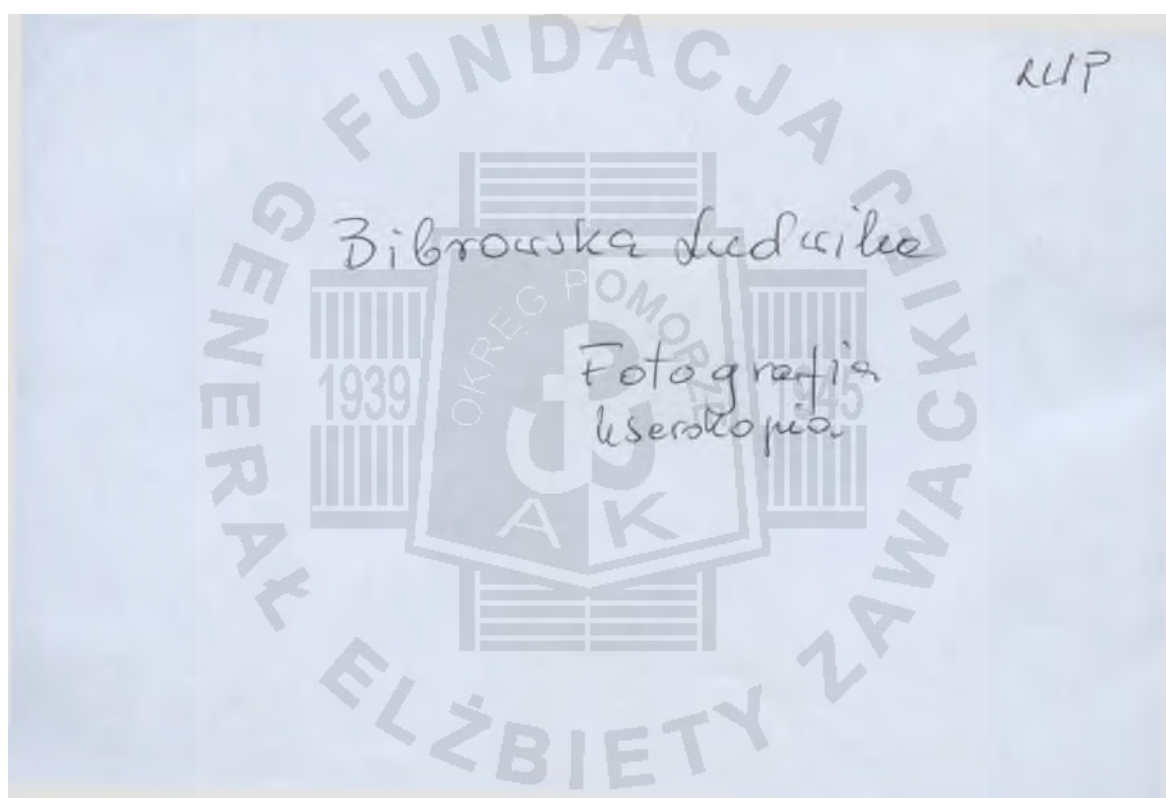
Platerówki z całego kraju

AWiH 2003











FUNDACJA
GENERAK
ELŻBIETY

OKREG POMORZE
AK

1939 1945





BIAROWSKA Ludwika

ZESKANOWANE

